

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 22-40
za pol leta " " 11-20
za četrt leta " " 5-60
za en mesec " " 1-90

Za pošlj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petštevna (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

„Kmečka zveza“ za novomeški okraj

se je ustanovila v ponedeljek 12. oktobra t. l. Ustanovni občni zbor se je vršil na prostem pred posojilnico v Kandiji. Ljudstva se je zbralo nad tisoč. Gosp. Kokalj otvori ob pol 11. uri shod s pozdravom na vse navzoče in predlaga deželnege poslanca gosp. Dularja za predsednika zborovanja. Gosp. Dular pozdravi kot predsednik zborovanja še enkrat zbrane kmete in podeli besedo deželni odborniku dr. Lampetu.

Dr. Lampe omeni najprej najvažnejšega političnega dogodka zadnjih dni — aneksije Bosne in Hercegovine. Iz več razlogov moramo pozdraviti to dejanje našega vladarja. Z aneksijo Bosne in Hercegovine se pomnoži slovansko prebivalstvo naše države, zlasti Jugoslovani pridobimo na moči in na veljavi. Kmečki stan se okrepi, ker se mu pridružita dve docela agrarni deželi. Želimo svojim bratom, da bi se po modri in primerni upravi prebivalstvo Bosne in Hercegovine dvignilo do blagostanja. Odločno pa ugovarjamo, da bi se ti deželi združili z ogrsko krono. Jugoslovanske dežele se naj združijo v eno samostojno upravno celoto pod habsburškim žezlom. (Glasno odobravanje.)

Glede ljubljanskih dogodkov izjavljamo, da naša stranka, ki povsod zagovarja in zahteva pravičnost, obsoja vse, kar se je zgodilo proti zakonu od katerekoli strani. Posebno pa zahtevamo, da se preiskava proti vojaštvu, ki je streljalo na občinstvo, izvrši z najstrožjo natančnostjo, da se nič ne prikrije ali zamolči, ampak da zadene roka pravice vsakogar, bodisi kateregakoli stanu. Geslo: svoji k svojim pa naj kmečki stan izvršuje vedno in si naj dobro ogleda trgovine, v katerih kupuje, da ne bo podpiral svojih političnih in gospodarskih sovražnikov!

Nato je poročal govornik o volivni reformi, ki mora spraviti v deželno zbornico enotno in odločno večino našega ljudskega zastopstva, in o deželnem gospodarstvu. V enem letu, pravi govornik, mora biti doseženo ravnotežje v deželnem gospodarstvu, dosedanj primanjkljaj odpravljen, in lahko že danes z gotovostjo obljubim, da se to tudi zgodi. Za bodoče bodo morali pri melioracijah priti najprej na vrsto doslej zanemarjeni kraji. V proračunu za cestne in vodovodne zgradbe imamo blizu 40 milijonov kron za bodoča leta, od katerih bo prišlo kakih 14 milijonov na deželo. Ker tega ni mogoče v kratkem izvršiti, se morajo najbolj potrebni kraji postaviti na prvo mesto. To velja zlasti za dolensko stran, za katero bo govornik zastavil vse svoje moči, da se ustreže njenim najnujnejšim potrebam. Govornikovim besedam so zbrani kmetje živahno ploskali.

Nato govori tajnik S. L. S. dr. Rožič najprvo o zgodovini kmečkega stanu do l. 1848. Govornik omenja, da slovenski kmet ravno letos obhaja 60-letnico, kar je postal samostojen, svoboden. — Slovenski kmet je bil do l. 1848. tlačan, suženj svojega gospoda-grajščaka. A tudi po l. 1848. se mu ni godilo dosti bolje, ker je dobil za svojo svobodo jako ceneno drobno knjižico — namreč davčno, katero pa mora najdražje plačevati vsako leto — v davkih. Naš kmet je zabredel vsled previsokih davkov v dolgove, iz katerih se ne bo izkopal, ako si ne pomaga sam in če mu ne pomaga država in dežela. Slovenski kmet se mora osamosvoiti, si mora gospodarsko opomoči. Govornik preide nato k kmečkim zvezam, pojasni njih korist in pomen v političnem

in posebno pa v gospodarsko-organizacijskem oziru. Kmečke zveze so ono mesto, kjer slovenski kmet lahko zahteva svojih pravic. Govornik pozivlja navzoče, naj vsi pristopijo v novo ustanovljeno kmečko zvezo, naj delajo složno, vztrajno in požrtvovalno v svojo korist in korist svojih potomcev. (Burno odobravanje.)

Nato se je izvolil odbor. Po izvolitvi odbora stopi pred zborovalce duhovni svetnik g. župnik Podboj s Toplic in v jedrnatih in izbranih besedah omenja bodoče volitve za deželni zbor in predlaga, da bi si »Kmečka zveza« za novomeški okraj že danes izbrala svojega kandidata. Govornik v iskrenih besedah omenja za ta okraj zasluge gosp. župana Zurca iz Kandije, katerega vsi ljubijo — duhovniki in kmetje brez izjeme. Zato predlaga, da si ljudstvo izbere tega izrednega moža za svojega poslanca. Zbrani kmetje so z glasnimi »živio«-klici enoglasno vzeli ta predlog na znanje. — Gosp. župan Zurec živahno pozdravljen, se najprvo lepo zahvali za soglasno izkazano zaupanje, a izjavlja, da ne more sprejeti ponudene kandidature vsled preobitih poslov. Toda zbrano ljudstvo njegove izjave ni hotelo vzeti na znanje in je glasno zahtevalo, da mora g. Zurec sprejeti poslanstvo. Kmetje so rekli, da preje ne gredo domov, da župan Zurec sprejme ponudeno mu čast. Gosp. Zurec vidi, da ga ljudstvo res hoče, želi imeti za poslanca, slovesno izjavi, da sprejme kandidaturu in da bo delal za ljudstvo v smislu načel S. L. S. Kmetje so živahno in glasno pozdravili njegovo izjavo in mu vpili: »Živio naš poslanec Stembur!«

Nato je predsednik shoda gosp. poslanec Dular z zahvalo na gg. govornike zaključil shod.

Ustanovitev »Kmečke zveze« za novomeški okraj je izvršena. Zdaj pa le na delo za lastni blagor in korist. — Shod je brzojavno pozdravil tudi dež. glavar Šuklje. — »Kmečka zveza« za novomeški okraj priredi takoj v nedeljo 18. t. m. dva shoda in sicer po prvi sv. maši v Prečni in po deseti v Vavtvasi. Na shodih govori poslanec Dular in dr. Rožič.

Goriški deželni zbor.

Nenaravni položaj goriških strank je zbudil v vseh slojih veliko vznemirjenje. Dobili smo zopet nekaj člankov, ki jih priobčujemo v informacijo javnosti.

Nenravne in nenaravne zveze.

Goriško, 11. oktobra 1908.

Na vseh straneh se govori o zvezi katoliških strank z liberalci v goriškem deželni zboru. Da take zveze obstoje, je jasno.

Slovenski liberalci odkrito priznavajo zvezo s katoliškimi Italijani, medtem ko dr. Gregorčič zvezo z italijanskimi liberalci taji. Oboji ravna tako, kakor to služi njihovim interesom. Slovenskim liberalcem je mnogo lažje na tem, da ljudstvo izve, da so zvezani s katoliškimi Italijani. Na ta način hočejo liberalci doseči, da slovensko ljudstvo njih ne bo smatralo več za protikrščansko in protiversko stranko. Hinavski liberalizem hoče v kalnem ribariti med dobrim goriškim ljudstvom. Kaj je ugodnejše za naše liberalce, ko to, da zamorejo reči: Zvezani smo s katoliškimi proštom. Zato je umljivo, zakaj liberalci te zveze ne prikrivajo; zato je tudi dvakrat žalostno, da je to orožje sovražnikom cerkve potisnil v roke cerkveni dostojanstvenik.

Dr. Gregorčič ima v tem oziru mnogo težje stališče. Zveza slovenskih katoliških poslancev z laškimi liberalci je vredna obsodbe z narodnega, verskega in gospodarskega ozira. Zato mora dr. Gre-

gorčiču biti ležeče na tem, da zvezo kolikor mogoče utaji.

Zadnji dogodki v deželni zboru goriškem so pa dokazali, da med dr. Gregorčičem in laškimi liberalci obstoja sporazum v svrhu skupnega postopanja za dosego določenih ciljev, t. j. zveza.

Dvoje dokazov za to trditev!

Dr. A. Gregorčič je bil imenovan za podglavarja. Po vseh parlamentarnih običajih je tako imenovanje le mogoče, ako izide iz kake glavne stranke ali pa ako je podpirajo večje in veljavnejše skupine v zbornici. Vlada vendar ni nikjer tako neumna, da bi vsiljevala taka imenovanja, kakor so glavar, podglavar itd. proti volji glavnih strank. V naši goriški zbornici je podglavar vzet iz najmanjše skupine. Torej je bilo njegovo imenovanje mogoče le radi tega, ker je je morala podpirati kaka druga večja skupina. Kdo je moral to imenovanje podpirati? Slovenski liberalci gotovo ne! Italijanski kršč. socialci ne pridejo v poštev, ker jih je premalo. Torej je jasno, da je Gregorčičevo imenovanje bilo mogoče le, ker so je podpirali laški liberalci. Da pa ti tega niso storili iz ljubezni do njega, je tudi gotovo. Torej je to imenovanje sad premišljenega dogovora, sad zveze med dr. Gregorčičem in laškimi liberalci. To je jasno ko beli dan!

V naših novinah se je povdarjalo, da je dr. Gregorčič ponujal monogr. Faiduttiju zvezo z zagotovilo, da pomore njegovi stranki do enega dež. odborniškega mesta. Iz tistih novin pa je tudi že znano, da reklamira Gregorčičev klub tudi zase brezpogojno enega odbornika. Dr. Gregorčič je torej v slučaju zveze s Faiduttijem imel gotovost pridobiti i za svoj klub i za klub dr. Faiduttija po eno odborniško mesto. Po ustavnih določbah sedanjega dež. reda pa bi obema tema strankama bil odmenjen kvečjemu le en odborniški mandat. Vpraša se, kdo je dal dr. Gregorčiču v roke možnost, razpolagati kar z dvema dež. odborniškima mestoma? Mar slovenski liberalci? Zopet tukaj je dogovor dr. Gregorčiča z laškimi liberalci očitven.

Poizvedovali smo, zakaj da bi bil dr. Gregorčič šel v zvezo z liberalnimi Lahji, kar je storil brez vednosti kake strankine organizacije. Vsestranska sodba je ta, da se je dr. Gregorčič bal priti v opozicijo, ker opozicije ni vreden in je tudi sam ne trpi. Posebno pa se je dr. Gregorčič moral bati opozicije radi tega, ker je ljudstvo v naši deželi premalo politično izšolano (— česar pa je večinoma tudi sam kriv). Vsled tega bi opozicija v ljudstvu saj izpočetka ne imela posebne zaslombe. Prvi pogoj za uspešno delo opozicije je stik z ljudstvom in izobrazba ljudstva. Tega pa dr. Gregorčič nikdar ni razumel in nikdar tudi ne bo. Zato se on boji opozicije, akoravno je v sedanjih razmerah zdrava neodvisna, brezkompromisna opozicija za stranko edina rešitev.

J. A.

Pojasnilo dr. Gregorčiča.

Dr. Gregorčič nam brzojavlja:

Gorica, 13. oktobra. Podpisani protestujemo proti trditvi članka »Goriška politika«, da bi jaz ali moj klub imeli zvezo z dr. Pajerjem ali z liberalnimi Italijani. Klub obstruira, da zabrani Gabrščeku, očetu goriškega liberalizma, vstop v deželni odbor. Za svoje in klubovo postopanje prevzamem vso odgovornost. — Dr. Gregorčič, načelnik kluba in stranke.

Volivna reforma na štajerskem.

G r a d e c, 12. oktobra.

Pod patronanco vlade se bo uzakonila za našo deželo volivna reforma, ki

pomeni v zgodovini volivnopravnega razvoja korak nazaj. Ustvari se nova kurija, namesto da bi se kurije sploh odpravile. V novi kuriji volijo samo isti, ki že v obstoječih kurijah nimajo volivne pravice. Vse stranke so s čudovito edinostjo zadovoljne s tem protidemokratskim volivnim redom. Celo soc. demokratje, čeprav moramo priznati, da soc. demokratje ne iz ljubezni do nove kurije, ampak, ker je sedanje stanje nevzdržljivo, novo stanje pa jim daje večje število mandatov, s katerimi bodo lažje nastopali proti novoustvarjeni volivni reformi. Po sedanje uredbi volivnih okrajev spravijo socialisti komaj dva poslanca v deželni zbor. Po novi volivni reformi jih bodo spravili z lahkoto vsaj šest že pri novi volitvi.

V političnem odseku je volivna reforma gotova. Novi volivni red določa 87 poslancev: 3 virilisti, 12 iz kurije veleposestva, 6 iz trgovskih zbornic, 28 iz skupine mest in trgov, 28 iz skupine kmečkih občin, 10 iz splošne kurije. V mestni in kmečki skupini je vsak volivec, ki plačuje vsaj 10 K direktnega davka ali 20 K osebne dohodarine.

Spodnještajerska dobi tudi v mestno-tržki skupini en mandat, kojega tvorijo trgi: Braslovče, Gornjigrad, Ljubno, Žalec, Sv. Jurij na juž. žel., Središče, Vransko, Kozje, Šmarje pri Jelšah, Veržej, Rajhenburg in Studenci pri Mariboru. Vsi oni trgi, razven Veržēja, kjer bi mogla upati kmečka stranka na večino glasov, niso sprejeti. Mandat je kakor nalašč, vsaj za prvo volitev ustvarjen, za liberalno stranko.

V kmečkih občinah dobijo Slovenci 10 mandatov in sicer:

1. Marenberg, Šoštanj, Slov. Gradec (1 poslanec).
2. Slov. Bistrica, Konjice (1 posl.).
3. Maribor, Sv. Lenart, Gornja Radgona, Ljutomer (2 poslance).
4. Ptuj, Ormož (2 poslance).
5. Celje, Vransko, Gornjigrad, Laško (2 poslance).
6. Rogatec, Šmarje (1 poslanec).
7. Kozje, Sevnica, Brežice (1 posl.).

V novi splošni kuriji dobijo Slovenci dva mandata:

1. Ljutomer, Gornja Radgona, Slov. Bistrica, Sv. Lenart, Maribor, Konjice, Ormož, Ptuj in Rogatec.
2. Celje, Marenberg, Slov. Gradec, Šmarje, Šoštanj, Vransko, Gornjigrad, Laško, Kozje, Sevnica, Brežice.

V poštev pridejo Slovenci tudi v spodnještajerski kuriji za mesta in trge, vendar bodo sami še dosedaj preslabi za zmago.

Za kulisami se baje govori o kompromisu med obema slovenskima strankama. Koliko je resnice na tej govorici, nam tukaj v oddaljenosti od domovine ni znano. Toda če ne pride do kompromisa, potem je za liberalno stranko gotov samo tržki mandat. Vsi drugi mandati bodo na podlagi zadnjih dveh volitev, in druge podlage ni, pripadli spodnještajerski kmečki stranki. Prišla bi torej z 12 poslanci v prihodnji deželni zbor. Zelo je utrdilo stališče letošnje agitacijsko delo v poletju in pa do zadnje župnije izpeljana organizacija, ki dela tiho, a enakomerno kot vsak tak aparat, kadar je urejen.

Tudi slovenski deželni odbornik je Slovincem zagotovljen, ako bodo edini. Dva deželna odbornika se volita namreč iz kmečke skupine. Vsak poslanec sme zapisati na listek le eno ime. Izvoljena sta isti dva, ki sta dobila največ glasov. Da je volivna reforma tako slabo izpadla, krivi so nemški poslanci obeh struj, ker nimajo za demokratično preosnovo volivnega prava nobenega smisla, in dajejo le socialnim demokratom od časa do časa koncesije. Besedo o volivni reformi imajo sedaj voditelji naših slovenskih strank!

Balkanska kriza.

Evropska konferenca.

Popolnoma naravno je, da se nepričakovani dogodki na Balkanu iznenadili javnost in dali povod ostri kritiki. Posebno angleški listi hudo napadajo barona Aehrenthala zaradi njegove izjave v delegaciji, da je zaupno naznanil vodilnim diplomatom aneksijo Bosne in Hercegovine in ni zašel ob odločen odpor. Soglasno zahtevajo mednarodno konferenco, ki naj se temeljito bavi z balkanskim vprašanjem. Na tem stališču je tudi angleška vlada. V ponedeljek je ministrski predsednik Asquith v spodnji zbornici naglašal, da mora konferenca evropskih držav z ozirom na zadnje balkanske dogodke zagotoviti Turčiji primerno odškodnino. Konferenca doslej še ni zagotovljena, upanje pa je, da se snide in mirnim potom reši prepora vprašanja. Asquith pa je ob enem svaril bojažljive kroge na Balkanu, naj se ne prenačijo, marveč mirno čakajo, da konferenca govori o njihovih željah. Ta izjava angleške vlade je jako pomirila javno mnenje. Se jasneje je govoril v gornji zbornici podtajnik tujega ministrstva, lord Fitzmaurice, rekoč: Angleška vlada je z veseljem pozdravila proglašenje ustave v Turčiji. Anglija pa ne sme pozabiti, da je desetletja zagovarjala in branila tudi pravice krščanskega prebivalstva na Balkanu. Obe načeli se morata združiti. Evropska diplomacija bode mogla Turčiji zagotoviti miren razvoj ustavnega življenja, obenem pa pomiriti manjše balkanske države, katerih hvaležnost so si Angleži pridobili v zadnjih tridesetih letih.

Zadnji razgovor ruskega ministra Izvolskega z državnim tajnikom Greyem je v glavnih obrisih že očitno dnevni red nameravane konference. Turčija je dobila zadostno odškodnino za Bosno, ker je Avstrija prepustila ji Sandžak in Novipazar. Bolgarija bode morala Turčiji izplačati primerno odškodnino. Prebivalstvo na Kreti hoče biti združeno z Grško. O tem vprašanju bodo države lahko edine. Črna gora dobi zadoščenje ob Adriji, kar je Avstrija že zagotovila. Tudi Srbi dobijo primerno odškodnino, ako ostanejo mirni in se ne zaletijo v svojo pogubo.

Iz tega moremo sklepati, da evropski mir ni v nevarnosti. Mogoče je le slučaj, da kdo na svojo roko vrže gorečo bakljo na sosedovo streho. In tak slučaj ni izključen ob srbsko-bosanski meji. V tem slučaju bi seveda Avstrija ne smela držati križem rok. Za ta mogoči, pa neverjetni slučaj pa je naša država pripravljena.

Evropska konferenca pa se bode morala baviti tudi z vprašanjem Dardanel. Tudi v tem oziru so se Angleži udali. Težave bodo delale le vprašanje, ali naj se o tem pogajate le Rusija in Turčija, kakor želi Anglija, ali konferenca evropskih držav. Tudi ni še določeno, ali naj so Dardanele odprte le v mirnem času ali tudi ob vojski.

Položaj v Srbiji.

(Od našega posebnega belgradskega poročevalca.)

Naš belgradski dopisnik nam o položaju v Srbiji poroča veliko zanimivega, kar dobro osvetljuje ondotni položaj. Seveda radi vse priobčimo, ker nam je veliko na tem, da spoznamo stvari od zanesljive strani, ki je o situaciji informirana na licu mesta. Važno je tudi, da izvemo, kaj in kako Srbi sami sodijo o lastnih zadevah. Samoposebi je umevno, da to prav nič ne tangira našega načelnega stališča glede na aneksijo, kakor ga je izrazil in utemeljil v imenu slovenskih in hrvaških delegatov totranske državne polovice dr. Šusteršič. Nekatera poročila so še od 11. t. m., druga pa so najnovejša (13. t. m.)

Prestolonaslednik proti Avstriji.

Razburjenje ljudstva v Belgradu je doseglo vrhunec 11. t. m. popoldne, ko se je prestolonaslednik Djordje izjavil solidarnim z narodom. Popoldne se je namreč vršil pred spomenikom kneza Mihajla velik meeting proti aneksiji in proti Avstriji. Govorilo je več govornikov. Pri-sostovalo je shodu okoli 10.000 ljudi. Shod je kakor običajno sklenil vojsko z Avstrijo. Po shodu so se vršile velike manifestacije pred dvorom. Kralj se ni pokazal. Odtod so se manifestanti podali pred dvor prestolonaslednika Djordja. Klicali so ga burno. Ko se je prikazal, ga je nagovoril v imenu starih prostovoljcev, ki so se 1876. bojevali na Drini, Stevan Sremac, četovodja. Med drugim je dejal: »Djordje! Trenutki so vrlo težki in za srbsko pleme ter za Srbijo usodepolni. Odloči se, ako hočeš postati slaven in bo tvoje ime z zlatimi črkami zapisano v zgodovini Srbstva ali pa boš doživel, da bo na tvojih rokah izdihnilo naše milo dete, up vesoljnega Srbstva, naša mila

Srbija.« Prestolonaslednik je nato odgovoril sledeče: »Dragi bratje moji! Čutim se vrlo srečnega, ker ste mi dali priliko, da se tudi jaz pridružim jednodušnosti vsega srbskega naroda in se ponasam, da sem vojak in bom postal prostovoljski vodja naroda, kateri se je odločil, da umre za čast in slobodo svojo. Za sveto ime Srbinovo in čast narodno bom šel z vami, da se bojujem in prelijem kri, srečen, da sem sin sin srbskega naroda, tega najbolj dišečega cvetja v kiti Slovanstva. Neka živi, ko hoče da mre! Neka mre, ko hoče da živi! Da živi srpski narod!« Množica je te besede pozdravila z največjim navdušenjem. Razšla se je po mnogih ulicah, kličoč: Živila srpska Bosna! Rat Avstriji!

Bojno razpoloženje v Srbiji.

11. t. m. je naš dopisnik označil razpoloženje v Belgradu sledeče: Razpoloženje za vojsko z Avstrijo je obče. Kolikor sem jaz informiran, se na vojsko misli tudi v krogih, ki vladajo. Vojska, ako bo prišlo tako daleč, ne bo prsa v prsa, vsaj ne v prvem momentu. Srbija ima danes skupaj okoli 100.000 vojakov. Vojska sila Srbije znaša 350.000—400.000 mož. Kakor izvemo, bo to vrlo hitro mobilizirano. Glavna sila bo postavljena na severu ob Drini in Savi. Dve diviziji bi se postavili ob Drini od Uvca do Save. Vojske Srbije ne bo napovedala, pač pa bo v Bosno udrlo nekaj tisoč prostovoljcev. Ko boste imeli v rokah to pismo, bode prve čete že prebredle Drino (Dozdaj je še niso. Op. uredn.) Četa za četo bo poginila, toda vedno se bodo pojavile nove. Če bi v tem slučaju Avstrija Srbiji vojsko napovedala, se bo slednja branila. V ofenzivo se ne bo podala. V dobro informiranih vojaških krogih so trdno prepričani, da Avstrija nima toliko moči, da bi mogla preko Save in Donave ter vpasti v Srbijo, katero bo 300.000 vojakov branilo z najmodernejšim orožjem. Treba znati, da je srbska pehota oborožena z najboljšo puško v Evropi, artilerija pa je vsa brzostrelna. Municije je dovolj. Važno je dejstvo, da je v državnih blagajnah okoli 90.000.000 frankov državne gotovine, ki zadostuje za 2 do 3 mesece boja. Navdušenje, hrabrost, izvrstna bojna priprava 300.000 vojakov in nadmoč srbskega položaja ob celi meji daje Srbom mnogo nade na vojni uspeh.

»Rat Avstriji!«

12. t. m. naš dopisnik situacijo takole riše: Duhovi so nekoliko umirjeni, ker je narodna skupščina viadi naročila, da stori vse za obrambo interesov srbskega naroda. Odlok skupščine, s katerim se odobre vsi izvanredni krediti za vojne potrebe, in demonstrativni govor skupščinega predsednika Jovanovića je narod uveril, da je tudi skupščina soglasno za vojsko. Množica zato še bolj navdušeno po ulicah manifestira in zahteva »rat Avstriji!« Osnoval se je

Narodni revolucionarni odbor.

ki je organiziral dozdaj sledeče prostovoljske čete: »Legijo smrti«, »legijo silnih«, »legijo Obiličev«, »legijo tisočev«, »legijo brezsmrtnikov«, »makedonsko legijo«, »legijo kneza Mihajla«, »črnogorsko legijo«. Če pride do vojske z Avstrijo, se osnuje iz teh legij brigada, kateri bi poveljeval višji častnik. Kdaj bodo revolucionarne čete začele delovati po Stari Srbiji, Makedoniji in Bosni, se seveda ne ve, ker se vrši vse kolikor mogoče tajno. Samostojne čete bodo seveda delovale bolj z bombami in dinamitom kakor s puško. Ves narod je

za vojsko!

Posebno častniški krogi so zanjo. Inozemski listi pišejo, kako je srbska armada desorganizirana in kako se v njej agitira proti kralju. Toda še nikoli srbska armada ni bila tako enih misli kot danes. Razlika med oficirji-zarotniki in protizarotniki je padla in nihče se tega več ne spominja. Listi, ki so še nedavno gromeli proti kralju, danes donajajo njegovo sliko. Te dni se bo reaktiviralo vse častnike, ki so zaradi političkih zadev bili umirovljeni. Med prostovoljce se je vpisalo veliko Rusov, tudi Hrvatov je precej, pa tudi nekaj Slovencev se je oglasilo za prostovoljce, največ iz Trsta. Nekaj aktivnih italijanskih častnikov se je obrnilo do revolucionarnega odbora s prošnjo, če smejo organizirati »Garibaldijevo legijo«, katera se je že 1876 borila za srbsko stvar ob Drini. Te dni se pričakuje splošno pomiloščenje vseh vojaških beguncev, ki so kralja prosili, naj jim odpusti nadaljno kazen in zopet sprejme v armado. V Srbijo so pribražali tudi

3 avstrijski častniki

iz garnizije v Doljni Tuzli, rodом Srbi. Pribražalo je v Srbijo tudi okoli 70 avstrijskih vojakov Srbov. To dejstvo je v Belgradu narod pozdravil z veliko ra-

dostjo. Begunce bodo sprejeli v srbsko vojsko. V Belgradu so zaprli nekega tujca, o katerem pravijo, da je avstrijski višji štabni častnik. Držijo ga v zaporu. Sploh se zelo pazi na vse tujce in se jih je že več takih, ki so na sumu, da so vohunci iz Avstrije, zaprlo.

Rezerva.

Danes se je odpustilo domov 20.000 rezervistov, da uredijo svoje stvari in so pripravljeni za vojsko (?) Druga partija 20.000 rezervistov je danes stopila pod zastavo.

Demonstracije v Belgradu, Šabcu in Užicu.

V Belgradu so dozdaj zažgali dve avstrijski zastavi in eno cesarjevo sliko. Poslanstva in konzulata ni nihče napadel. V Šabcu je včeraj 10.000 meščanov čakalo vojake, ki so se vrnili od vaj, ter jim priredili veliko manifestacijo. Vojaki so z ljudstvom vred vzklikali: »Rat Avstriji!« Potem je množica odšla k Savi, drla na ladjo avstrijskega donavskega parobrodne-ga društva, skinila zastavo ter jo zažgala. Isto se je dogodilo v Užicu. V Užicu je zbranih 3.000 prostovoljcev, v Belgradu samem okoli 6.000.

Velesile in Srbija.

Srbska vlada je na svojo protestno noto dobila odgovor od vseh velesil. Vse (?) izjavljajo, da aneksije ne odobravajo! — V Belgrad je došel zaupni poslanik francoske vlade de Frans, višji uradnik ministrstva notranjih stvari. Včeraj je dolgo konferiral s sekcijskim šefom dr. Spalajkovičem, danes pa z ministrom notranjih stvari, dr. Milovanovičem.

Srbija. — Pomirjenje.

Srbski poslanik v Carigradu, Nenadovič, izjavlja po nekem časnika, da bi bila vojska z Avstrijo za Srbijo velika nesreča. To spoznavajo tudi v Belgradu. Posebno trgovci in kmetje so zadovoljni, da se je večina skupščine izrekla proti vojski. Trgovci so samo zadnje dni imeli škode do treh milijonov. Mnoge banke so ustavile kredit trgovcem, ki so v največji zadregi. Vendar pa nevarnost vojske ni še odstranjena. Razni nemirni življenjsko ljudstvo. Tako je zatrjeval neki višji srbski častnik: »Ako vlada ne dovoli vojske, moremo jo začeti brez vlade.« Vladni krogi se trudijo, da pomirijo deželo. V Belgradu je sedaj mir, ker vlada prepreči vsako večjo demonstracijo. Posebne izdaje listov ne vzbujajo prejšnje pozornosti med občinstvom. Največ se igra z ognjem kraljevič Jurij, ki z besedo in denarjem podpira demonstracije. Pohvalil je tudi demonstrante, ki so na javnem trga zažgali avstrijsko zastavo. Z veseljem je poslušal govor demonstranta, ki je spominjal, da je princ Stevo Dušan svojega očeta izpodrinil s prestola. Minister Milovanovič je zopet v torek svaril prestolonaslednika, naj ne hujska prebivalstva, ker s tem spravlja v nevarnost vladajočo hišo, pa tudi svojo bodočnost. Le sovražniki Karagjorgjevičev odobrujejo nepremišljeno postopanje prestolonaslednika, kar ga gotovo ne priporoča evropskim vladarjem. Ta odkrita beseda Milovanovičeva je napravila najboljši vtis na resne kroge.

Srbski vojni minister je dobil od skupščine 16 milijonov izrednega kredita za vojne priprave. Naročil je razno orožje, puške in 50 milijonov patron. To pa ni še dokaz, da se Srbija resno pripravlja na vojsko. Le pripravljena hoče biti za vse slučaje. Da ni nevarnosti, dokazuje tudi to, da vnanji minister Milovanovič odpotuje v Rim.

Kralj Peter se je odpovedal?

»Daily Chronicle« trdi, da se je kralj Peter prestolu že odpovedal in da Srbi nameravajo voliti za kralja vojvodo iz Chonnaughta.

Bolgarija.

Ker so se bile raznesle govorice, da se Bolgarija pripravlja za vojsko proti Turčiji, izjavil je kralj Ferdinand nekemu turškemu časnika, da je že dvajset let prijatelj Turčije in nikdar ni mislil na vojsko. Isto izjavlja tudi bolgarska vlada, ki upa, da se poravnava s Turčijo. Vlada je sicer sklicala tri letnike rezervistov, da odpusti starejše vojake. Doslej pa ni poslala še nobenega vojaka na mejo.

Bolgarija priznana?

Minister Malinov je baje izjavil, da so velevlasti bolgarsko vlado neoficielnim potom zagotovile, da se bo Bolgarija priznala za kraljestvo. Izjemo delata le Anglija in Turčija.

Turčija.

Včeraj so se v Stambulu vršile demonstracije proti aneksiji Bosne in neodvisnosti Bolgarije. Demonstrantje so sklenili poslati ogrskemu državnemu zboru prošnjo, naj proglasi neodvisnost Ogrske. Ta sklep kaže, da so demonstrantje politični otročaji. Turški listi pa odločno pišejo proti zahtevi Rusije, da se ruskemu brodogradnji dovoli prosta vožnja skozi Dardanele. Ta morska ožina je duša Carigrada. Ako Turčija odpre to morsko pot, je rusko brodogradnje vedna nevarnost za Turčijo. Iz Odese pa prihaja glas, da Rusija oborožuje svoje črnomoško brodogradnje, ki bode prodrlo skozi Dardanele. Iz komarja slon!

Črna gora.

Črnogorski knez je baje prosil ruskega carja, naj se Sandžak razdeli med Črno goro in Srbijo. Prosil je tudi, naj mu pošlje obljubljeni vojni ladjo »Kerzon« in dovoli, da bi v barskem pristanišču razvil črnogorsko zastavo. Črnogorski konzul v Carigradu je povabil svoje ondi živeče rojake, katerih je do 20.000, naj bi na shodu protestirali proti aneksiji Bosne in Hercegovine. Upamo pa, da ostane le pri protestu brez nevarnih posledic.

Bojkot avstrijskega blaga.

Avstrijski Lloyd uradno javlja, da se je v levantinskih pristaniščih, zlasti v Smyrni in Solunu, že začel bojkot proti ladjam avstrijskega Lloydja na ta način, da delavstvo noče blaga na ladje ne nakladati, ne izkladati. V Solunu in Cavallu ladje niso mogle izložiti blaga in so morale odpluti v druga pristanišča, oziroma bode blago morale v Trst pripeljati nazaj, ako se jim ne posreči, da se ga iznebe. Ladja »Galicia« v Carigradu ni mogla vkrcati ne blaga, ne potnikov. Vlada je zagotovila, da bo vse ukrenila, da se zopet uvedejo normalne razmere.

V Bosni.

Vlada je vse potrebno ukrenila, da prepreči prestop Srbov čez bosansko mejo. — Koalicija opozicionalnih Srbov in muslimanov razpada, ker se slednji veliko bolj nagibajo k Avstriji. — 150 uglednih muslimanov iz Sandžaka je odpotovalo na Dunaj, da cesarja prosijo, naj pusti avstrijske posadke v Sandžaku.

Hrvati svarijo Srbe.

Z a g r e b, 13. oktobra. Današnji hrvaški večerni listi priobčujejo prisrčen poziv na srbski narod, naj opusti demonstracije proti Avstriji in ne posluša agitacije za vojsko. Samostalna srbska stranka v banovini svetuje bratom v kraljestvu, naj ohranijo treznost in mir. Pričakovati je, da se bodo Srbi v Bosni pod habsburškim žezlom kulturno in nacionalno razvili tako visoko, kot so se ostali Srbi v monarhiji.

Razpad hrvaško-srbske koalicije.

Sarajevski »Hrvatski Dnevnik« naznaja, da se bo vsled aneksije Bosne in Hercegovine in tozadnega stališča hrvaških listov hrvaško-srbska koalicija skoro gotovo razbila. Plenarna seja hrvaško-srbske koalicije se vrši v nedeljo, dne 18. t. m. V petek in soboto imajo posvetovalna klubi strank, ki so v hrvaško-srbski koaliciji. Iz Zagreba javljajo, da so vodje koalicije mnenja, da ravno sedaj morajo Hrvatje in Srbi gledati na to, da se ne razdružijo.

Demonstracije pred sodiščem.

Ž i g a V o d u š e k, odvetniški kandidat, je ovaden po mestnem policijskem stražniku Ivanu Pustu, da je 19. m. m. ob 10. ponoči hotel s silo prodreti v Židovskih ulicah skozi patroljo in se zoperstavljati orožnikom in Pustu. Ker se ni hotel odstraniti, ga je prijel za desno ramo in ga odstranil s silo. Vodušek je zaupil: »Katero številko imate vi! Jaz vam bom že pokazal!« Sodi g. sodni tajnik Bulovec, obtožbo zastopa dr. Neuberger, obtoženca zastopa dr. Šavnik. Obtoženec izpove, da je hotel v »Narodno kavarno«. Židovske ulice in Dvorni trg nista bila zaprta. Neka leteča patrolja je prihajala po Dvornem trgu. Držal sem roke v žepu, ne da bi kaj rekel, je pristopil k meni stražnik, me sunil nazaj in rekel: »Tukaj nazaj, tu ne boste hodili!« Povedal sem mu, da nima pravice suvati mirnih pasantov. Pust je rekel nato: »No, pa pejte.« Na to je prišel z menoj in vprašal: »Kako se vi pišete, vas bom zapisal.« Takoj sem mu povedal svoje ime in pristavil: »Sicer me lahko zapišete, saj nisem ničesar naredil.« Šel je nato v »Narodno kavarno«, kjer je

izpil črno kavo, nato se pe pa podal nazaj k »Roži«. Godilo se je to okoli 10. ure. Ob 11. se je podala družba 15 oseb od »Rože« domov. Patulja nas je brez vsega pustila mimo. Policijski stražnik Ivan Pust, 31 let star, se zapriše in izpove v smislu ovadbe. Imel je nalog, da hodi okrog. Prišel je z Brega s patuljo. Od daleč je videl, da se je obtoženec pregovarjal z orožnikom. Sklepal je, da so zaprte Židovske ulice. Dr. Neuberger graja, da se obtoženec nedostojno obnaša. Govoril je namreč s svojim zagovornikom. Zagovornik pripomni, da se sme obtoženec pač z njim razgovorjati. Pust: Navajal je obtoženca, naj gre čez Breg v »Narodno kavarno«. Prijel ga je z desno roko in ga odstranil. Nato se mu je obtoženec predstavil. Ker je bil boljši človek, ga je izpustil. Ko je vzel nacionalne, ga je vprašal, katero številko ima, nakar mu je rekel: »Jaz vam bom že pokazal, jaz bom jutri še preje na magistratu kakor vi in se bom pritožil«. Ko se Pustu prečita obtožbeni zagovor, izjavi priča, da je Voduška zagrabil le za rokav. Vodušek je bil takrat sam. Na vprašanje zagovornika, če je imel in dobil priča nalog, da ulico zapre, izjavi priča, da je imel nalog s patruljo okoli hoditi, nalog ulice zapirati pa orožniki. Ko sem zapisal obtoženca, sta se sama orožnika ponudila za priči. Stala sta zraven in sta lahko dogodek videla. Obtoženec ugovarja, da niti besedice ni govoril z orožniki. Priča izjavi, da obstane pri tem, da se je prepiral z orožniki in da je to oddaleč videl in da se je obtoženec nekaj mečkal med orožniško patruljo. Drugega ni nobenega spustil skozi. Priča še potrdi, da je zapisal obtoženca prej, kakor ga je spustil skozi kordon. Priča Lavoslav Šventner izpove, da je bil preje sam v »Narodni kavarni« in prišel k »Roži«, kjer je bil obtoženec. Rekel je, da se gre lahko v »Narodno kavarno«. Orožniki so samo vprašali, kam hočemo in mi rekli: »V »Narodno kavarno« smete«. Obtoženec je rekel v gostilni, da gre v »Narodno kavarno«. Vrnil se je mogoče čez četrto ure razburjen, da je imel neko stvar s policijo, da ga niso pustili skozi in da ga je neki policist zapisal. Priča potrdi, da je šel potem ob 11. uri z večjo družbo na Dvorni trg, pa ni nihče nič rekel. Vojaški kordon je bil od Dvorca do Kastnerja, tako da je moral zopet skozi Židovske ulice in Glavni trg domov. Deželni inženir Skaberne izpove, da pri dogodku ni bil zraven. Njega in trgovca Mejača je pustila patrulja na prošnjo z Dvornega trga skozi Židovske ulice. Zabil je vtis, da patrulja sploh ni znala, zakaj stoji tam. Sodnik prečita izpovedbo orožnika Zorc, ki je izpovedal, da orožniki niso imeli naloga, da zapro ulico. Dr. Neuberger predlaga, naj se obtoženec obsodi v smislu §§ 31 in 314. Stražnik je postopal formalno pravilno, obtoženec je nastopil na tak način, da se je pregrešil proti postavi, ker je stražniku grozil. Dr. Šavnik pravi, da je ubral zastopnik obtožbe staro pesem. Pretirani ovadbi je sledilo prevneto zasledovanje državnega pravdnštva. Ovadba trdi, da je bil tam kordon. Stražnik je prišel danes večkrat v protislovja. Vsak med nami bi se začudil, ko bi ga tam na vogalu kdo prijel za rokav. Predlaga oprostilo razsodbo. Sodnik razglasi obsodbo, po kateri se Žiga Vodušek oprosti obtožbe. Izključeno je, da bi se bil obtoženec ustavljal orožništvu. Obtoženec tudi ni imel namen, da se vmešava v izvrševanje službe.

Dnevne novice.

+ **Ljubljana dobi slovenske ulične napise!** V današnji seji se je baval deželni odbor s pritožbo dr. Ferd. Egra zoper sklep občinskega sveta ljubljanskega, da dobe v Ljubljani ulice samoslovenske napise. Poročal je občinski referent poslanec Jaklič, ki je predlagal odklonitev pritožbe. Grof Barbo je kot zastopnik Nemcev poizkusil s tehnično obstrukcijo in predlagal, da se ves obširni akt z vsemi predakti desno prebere. Ker je pa poslovniku deželne odbora taka obstrukcija nemogoča, je dal na zapisnik najostrejši protest. **Nato je bila odklonitev nemške pritožbe sprejeta z večino glasov.** Seveda se Nemci pritožijo še na upravno sodišče, vendar po prejšnji razsodbi nimajo mnogo upanja, da prodró. **Danes je toliko kot gotovo, da dobi Ljubljana samoslovenske ulične napise.**

+ **Idrijske zmešnjave.** Ker se je idrijsko meščanstvo, s katerim se je solidarnega izrekel občinski svet, utavilo odlokom deželnega odbora in ker je prišel po zadnji eji občinskega odbora idrijskega, ki so se je udeležili zastopniki deželnega odbora, deželni odbor do prepiranja, da so postale razmere v Idriji nevzdržljive, je danes sklenil deželni odbor, **da odstavi župana Šepetavca in razpusti idrijski občinski odbor ter imenuje občinskega ge-**

renta. Po drugi poti sploh ni mogoče v Idriji ob socialdemokratskem terorizmu napraviti red.

+ **Imenovanja.** Finančno ravnateljstvo v Ljubljani je imenovalo davčnim upraviteljem davčne oficijale gg. Fran Modrijan za Črnomelj, Ivan Wencals za Žužemberk, Karol Wilfan za Višnjo goro, Fran Uršič za Kranj ter davčnim oficijalom davčne asistente gg. Matija Wrinskele za Ljubljano, Ivan Demšar za Litijo, Rudolf Binter za Ljubljano, Valentin Novak za Kranj in Rajko Mlejinik za Ljubljano. Na lastno prošnjo sta bila premeščena davčni oficijali g. Alojzij Klofutar iz Kranjske gore v Radeče ter davčni praktikant g. Ciril Pezdlič iz Žužemberka v Kranjsko goro.

+ **Zdravstveno okrožje Lož.** Deželni odbor je imenoval kot svojega zastopnika v loškem zdravstvenem okrožju gospoda Ivana Turka v Ložu.

— **Poročil se je v ponedeljek** gospod Maksimilijan Posega, pristav južne železnice v Beljaku, z gđcno. Marijo Brumat v Gorici.

— **Službo potovalnega učitelja** razpisuje »Družba sv. Cirila in Metoda«.

— **Krvav dvoboj.** V Subotici se je vršil krvav dvoboj med sodnikom Weissom in odvetnikom Brličem, ki je bil dal v soboto sodniku zaušnico, ker mu je rekel, da je on kriv samoumora ženinega. Dvobojevala sta se na samokrese in sablje. Weiss je težko ranjen.

— **Revizija trase belokranjske železnice** se prične 26. t. m.

— **Samoumor trgovca.** V čakalnici na železniški postaji Št. Peter je nagloma umrl trgovec J. Perussi, ki je potoval domov na Reko. Sumijo, da se je zastrupil.

— **Mošeja v Zagrebu.** V spomin aneksije Bosne in Hercegovine nameravajo v Zagrebu zgraditi mohamedansko bogomoljo.

— **Umril je uradnik tržaške podružnice banke »Union«** g. Gvidon Mahorčič, star 31 let.

Ljubljanske novice.

— **Državna podpora za Barjane.** Finančno ministrstvo je nakazalo vsled zadnje povodnji poškodovanim Barjanom potom tukajšnjega deželnega predststva državno podporo v znesku 8000 K.

Ij »**Nemec se v Ljubljani ne sme prikazati na ulico.**« Človek, ki je čital gori navedeni stavek v nemških listih, je moral spoznati, kako debelo se lažejo, ako je srečal včeraj popoldne pogreb gospe Ter. Eger, pri katerem se je nosilo venec, na katerem je bil pripet širok črno-rdeče-žolt trak. Torej nemški listi vedo, da se Nemec v Ljubljani ne sme prikazati na ulico, ljubljanski Nemci pa, ki tega še ne vedo, še celo s frankfurtarce izzivajo mirne slovenske meščane. Pri tem se nehoti spomnimo, kaj se je zgodilo slovenskim fantom, ki so prišli v Celje s slovensko trobojnico.

Ij **M. Serafina Pleničar umrla.** Uršulinski samostan v Ljubljani je tekom pol leta izgubil štiri redovnice. Sinoči ob pol 8. uri je umrla starostinja uršulink, M. Serafina Pleničar, rojena v Tržiču, v 78. letu svoje starosti in 58. letu redovnega življenja. Pokojnica je svoja mlada leta zaradi izredno lepega glasu slovela kot primadona uršulinskega kora. Domače samostanske praznike je proslavila z marsikako ljubko kompozicijo. V šoli je bila matematika njena ljubljanka, zanj je imela poleg glasbe največ talenta in zanimanja. Zadnja leta zaradi mrtvouda ni mogla ničesar delati; preživela jih je v neprestani molitvi in pripravi na smrt. Dal ji Bog bogato plačilo!

Ij **Na smrt obsojena in pomiloščena** povila v ječi sinčka. Na smrt radi detomora obsojena in v večletno ječo pomiloščena Marija Križanec je povila v tukajšnji jetnišnici sinčka.

Ij **Iz gledališče sezone.** V petek, dne 16. t. m., je repriza operete »Valčkov čar«. — V nedeljo, dne 18. t. m., popoldne ob treh je ljudska predstava igre »V znamenju križa, zvečer pa opera »Madame Butterfly«. — Z ozirom na včerajšnjo vest nekega lista glede ge. Borštnikove nam poroča ravnateljstvo slovenskega gledališča, da nima povoda, go. Borštnikovo odpušiti, tem manje, ker je dobivala omenjena gospa igralka redno plačo tekom vseh počitnic. Kakšni osebni preprički med obojem pa ne dajejo nobenemu članu slovenskega gledališča pravice, da bi rušil pogodbo. Gospa Borštnikova je s pogodbo neporočno zavezana do zaključka sezone 1908/09.

Ij **Selitve v novo župnišče.** Župni urad sv. Jakoba nam poroča, da se danes seli v svoje nove prostore. Preč. gosp. župnik-prelat stanuje v prvem nadstropju, gospoda kapelana v drugem. Pisarna župnega urada je v pritličju. Uradne ure od 9. do 12. ure. Ob nedeljah in praznikih se ne

uraduje. Vhod v župnišče za stranke je iz Florijanskih ulic.

Ij **V kuratorij višje dekliške šole in dekliškega liceja** je imenoval deželni odbor gospoda vladnega svetnika dr. Detela.

Ij **Obravnava proti inženirju g. Prelovšku** se bode vršila v ponedeljek.

Ij **Morilec vipavskega dekana na smrtni postelji.** Na smrt obsojenemu morilcu vipavskega dekana Erjavca Pangercu, ki je na smrt bolan, so včeraj podelili sv. zakramente za umirajoče.

Ij **Prenapolnjene ječe v Celovcu.** V Celovcu so tako prenapolnjene ječe, da jetnike pošiljajo deželnemu sodišču v Ljubljano. Zadnji čas prihaja vedno več kaznjencev iz Celovca. Do sedaj jih je letos prišlo že nad 100. Včeraj so orožniki zopet pripeljali devet moških in tri ženske.

Ij **Vojaška vest.** Fml. Fr. Wikulil, poveljnik šeste infanterijske divizije, je včeraj zvečer došel v Ljubljano in ložira v hotelu »Union«.

Ij **Umril je v Moravcch** oče g. ravnatelja Prosenca, g. Gašpar Prosenc, star 88 let.

Ij **Iz blaznice** je pobegnil sinoči umobolni Franc Hribar, rodom iz kamniškega okraja. Pobegnil je v bolniški obleki.

Ij **Pobegnil je od svojih starišev** iz Celja 13letni Anton Venturini in prišel v Ljubljano. Danes ponoči ga je policija prišla in ga bode izročila starišem nazaj.

Telefonska in brzojavna poročila.

ZMAGA S. L. S.

Raka, 14. oktobra. Pri občinskih volitvah na Bučki je S. L. S. sijajno zmagala.

V PODLJUBELJU NE BO SLAVNOSTI.

Celovec, 14. oktobra. Vsled nečuvne nemške agitacije proti slovenski slavnosti, ki je bila povodom otvoritve »Delavskega doma« napovedana za prihodnjo nedeljo, je vlada pokazala velikansko slabost. Vlada se je Nemcev ustrašila in namestu da bi Slovencem dala za svobodno izvrševanje svojih državljanskih pravic zadostno varnost, je prepovedala vse nemške protestne shode, katere so nameravali Nemci v nedeljo prirediti v Podljubelju s pomočjo turnarjev iz vseh koroških nemških gnezd, prepovedala je pa tudi slovensko slavnost.

NEMŠKA OBSTRUKCIJA V ČEŠKEM DEŽELNEM ZBORU.

Praga, 14. oktobra. Češka ministra Prašek in Fiedler sta došla sem, da bi uplivala na češke poslanca, naj nekoliko odnehajo. Nemci pa izjavljajo, da bodo z vsemi sredstvi nadaljevali tehniško obstrukcijo, ako Čehi ne ugodijo nemški zahtevi po narodni delitvi Češke.

OBSTRUKCIJA V GORIŠKEM DEŽELNEM ZBORU.

Gorica, 14. oktobra. V včerajšnji seji se je obstrukcija nadaljevala. Galerija je strahovito razsajala. Nastala je taka sopro, da je moral deželni glavar prekiniti sejo. Ko je bila seja zopet otvorjena, ni bila več sklepna.

ISTRŠKE DEŽELNOZBORSKE VOLITVE.

Trst, 14. oktobra. Politično društvo sedaj namesto župnika Škrbca kandidira župana v Dolini Pangerca, ki je liberalec.

PREDLOGA ZA KONFERENCO VELEVLAŠTI SE NI.

Dunaj, 14. oktobra. Formalnega predloga, naj bi se sešla konferenca vevlevlasti še ni. Vidi se, da se Angleška in Rusija v tej točki še nista zedinili. Če se zedinita v tej zadevi, tedaj bi Avstro-Ogrska ne imela nič proti konferenci vevlevlasti, sevé pod pogojem, da se njeno sedanje razmerje do Bosne in Hercegovine brezpogojno pripozna.

VELIK TURŠKI SHOD V CARIGRADU.

Carigrad, 14. oktobra. Včerajšnjega ljudskega shoda na dvorišču mošeje sultana Ahmeda se je udeležilo 15.000 oseb. Govorili so en Turek, en Armenec, en Grk, en Žid in dva častnika. V nobenem govoru se ni niti z eno besedico napadalo Nemčije, o kateri se je govorilo, da je prijateljica Turčije.

KOČLJIVA VPRAŠANJA.

Sofija, 14. oktobra. Nemški zastopnik je izročil bolgarski vladi noto z ugovorom Nemčije v zadevi orientske železnice. Avstrijski poslanik je rekel, da se vprašanje neodvisnosti more rešiti po rešitvi vprašanja orientske železnice.

NOVE DEMONSTRACIJE V BELGRADU. — SKUPŠČINA SE NI IZJAVILA PROTI VOJNI. — AMERIŠKI SRBI ZA VOJNO. — ITALIJANSKI, AVSTRIJSKI, RUSKI PROSTOVOLJCI. — MILOVANOVIČ ODPOTUJE. — TUJE TRGOVINE NEPOŠKODOVANE.

Belgrad, 14. oktobra. Sinoči so se v Belgradu ponavljale demonstracije. Velikanske manifestacije so bile pred angleškim in italijanskim poslaništvom ter pred

stanovanjem francoskega specialnega odposlanca, ki ga je v srbsčini pozdravil pisatelj Dragotin Ilić. Odposlanec se je zahvalil, izjavljaje, da sicer ne razume srbskega govora, pač pa razume srbska srca in občutke. Deputacija omladine je šla osebno k odposlancu in ga pozdravila, izrazujoč upanje, da bo Francija Srbijo podpirala. Odposlanec je na nagovor hercegovskega pesnika Dučića izjavil, da sme Srbija vedno računati na simpatije Francoske. Srbska navdušenost mu je draga, prosi pa, da se vzdrži mir. Ob 8. uri so se manifestanti mirno in v redu razšli. Dosedaj ni nobena tuja trdka poškodovana. — Črni gori se je ponudilo več tisoč italijanskih prostovoljcev. — Trije ruski generali, en polkovnik in več drugih častnikov se je ponudilo Srbiji za slučaj vojne. Med priglašeniimi prostovoljci je nad dva tisoč avstrijskih podanikov. Izmišljena je vest, da je skupščina sprejela sklep proti vojni. O tem skupščina sploh niti sklepala ni. Minister zunanjih zadev, dr. Milovanović, pojde v soboto na obisk evropskih političkih središč v politički misiji. Skupščina je zaključila izredno zasedanje s sklepom, da se skupščinska resolucija tiska in v mnogih tisočih razdáh med ljudstvo. 150 tisoč Srbov v Ameriki poziva skupščino brzojavnim potom, naj napove vojno. Izražajo tudi željo po sporazumu s Črno

»NARODNI ODBOR« V SRBIJI.

Belgrad, 14. oktobra. Organizacija narodnega revolucionarnega odbora je tajna. Vse njegove naredbe se morajo brezpogojno poslušati. Bosanske čete se bodo organizirale po vzgledu srbsko-makedonskih. Za poveljnike se izbirajo le izkušeni četovodje. Četniki v cerkvah nad križem in mečem na evangeliju polagajo prisego, »da se neprijatelju živi u ruke predati neče«.

RAZBURJENJE PROTI AVSTRIJI NA TURŠKEM.

Carigrad, 14. oktobra. Razburjenje in agitacija proti Avstro-Ogrski v Turčiji narašča. Bojkot avstrijskega blaga se nadaljuje. Turški fanatiki celo s silo preprečujejo potnikom potovati dalje po orientske železnici. Mladi fantje širijo letake proti Avstriji in jih mečejo celo v kupeje orientske železnice. Avstro-ogrski poslanik je svetoval Avstrijcem, naj na nobeno provokacijo ne reagirajo.

TURKI NAPADLI AVSTRIJSKO POŠTO.

Jafa, 14. oktobra. Sem je priplul avstrijski poštni parnik. Turki so izdali parolo, naj se ga pri izkrcanju bojkotira. Parniki so pripeljali pošto in potnike na breg. **Nato so Turki napadli avstrijsko poštino poslopje, razbili avstrijske poštne vozove in avstrijske poštne tržice.**

GRŠKI PARLAMENT ODOBRI UNJO KRETE.

Atene, 14. oktobra. Parlament je odobril sklep krečanskega ljudskega zastopstva, ki je sklenilo unijo z Grčijo. Parlament je imenoval začasno komisijo, ki naj vodi krečanske zadeve, dokler vlade ne prevzame grška vlada sama.

TURŠKO BRODOVJE OPERIRA.

Carigrad, 14. oktobra. Turški mornariški minister je izjavil, da vse, kar sploh zasluži ime bojne ladje, zapusti carigradsko pristanišče in odpluje proti Smyrni. Samosu in drugim otomanskim pristaniščem. Ladje imajo za dva meseca živil in municije.

RUMUNSKI KRALJ POZDRAVLJA BOLGARSKEGA CARA.

Sofija, 14. oktobra. Rumunski kralj Karol je pozdravil bolgarskega cara Ferdinanda brzojavno kot vladarja neodvisne Bolgarije.

HRVAŠKA NAPREDNAŠKA STRANKA.

Zagreb, 14. oktobra. Tu se je baval z aneksijo Bosne klub naprednjaške stranke. Poročal je poslanec Lorković. Aneksijo treba sprejeti kot izvršeno dejstvo. Predno se dela na združenje Bosne s hrvaškim kraljestvom, treba rešiti v Bosni vprašanje nacionalnega in kulturnega združenja.

100 RUDARJEV PONESREČILO.

Dunaj, 14. oktobra. V Königshütte je v »Kraljevem rovu« izbruhnil ogenj. Nekaj rudarjev se je rešilo, nad sto jih je še v rovu in so skoro gotovo izgubljeni. Doselej so dobili iz rova šest mrtvecev.

RUSKI VNANJI MINISTER NA POTOVANJU.

London, 14. oktobra. Državni tajnik zunanjega ministrstva je priredil včeraj na čast ruskemu zunanjemu ministru Izvolskemu dine. V soboto pride Izvolski v Berlin, kjer bo konferiral z nemškim drž. kancelarjem in nemškim drž. tajnikom o svojih političnih misijah in konferencah v Londonu in Parizu ter bo poizkušal pridobiti za svoje načrte potrditev Nemčije.

Pošiljajte na dom sprejema restavrater „Narodnega doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.

Prvi Kinematograf Pathé.

Predstave ob nedeljah in praznikih: ob 10. in 11. uri dopold. in ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne.
Cene prostorov: I. prostor 60 v., II. prostor 40 v., I. prostor otroci 40 v., II. prostor otroci in vojaki do narednika 20 v. Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure predstave po znižani ceni. I. prostor 20 v., II. 10 v. Slike se dobivajo samo iz prve svet. pariške tvor. Pathe Frères. Ravnateljstvo kinematografa „Pathé“.

Slavnemu občinstvu in drugim korporacijam

v mestu in na deželi se priporoča domača

stavbna turška IVAN OGRIN

Ljubljana, Karlovska cesta 5.

2560 6-4

Izvanredna državna loterija.

Na najvišje povelje Nj. c. in kr. apostol. Velič. za dobrodelne namene c. kr. deželne brambe in orožništva.

Izredna jubilejna loterija

Ta denarna loterija edina v Avstriji postavno dopuščena, vsebuje 17.984 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 513.760 K. 2082 10-9

Glavni dobitok 200.000 K.

Srečkanje nepreklicno dne 22. oktobra 1908.

4 K Ena srečka stane 4 K.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamts-Strasse 7, v loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih poštah, brzojavnih in železn. uradih, v menjalnicah i. t. d.; igralni načrti za kupce brezplačno. Srečke se pošiljajo poštne prosto. Od c. kr. loterij. : ravnateljstva. :

Prej „EDISON“. DUNAJSKA CESTA. Nasproti kavarni „Europa.“ Vsako soboto in sredo nov program! Predstave ob delavnikih: ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri.

Matija Pikel si usoja naznaniti slavnemu p. n. občinstvu da je **prevzel** pričetkom septembra dobro znano

restavracijo Aurovih dedičev

Ljubljana, Wolfove ulice št. 12

ter si usoja posebe opozoriti na **najfinejši refoško, rizling, mošt, izborna bizeljska** ter sploh **štajerska vina.**

2634 3-3

Opoldanski in večerni abonement po najnižjih cenah.

Veletrgovina železa

„MERKUR“

Peter Majdič, Celje

se priporoča cenjenim odjemalcem.

Opreme za neveste in novorojenčke

domaćega izdelka

2407 priporoča **M. ALEŠOVEC** najtopleje. 10-7

Priporoča pa tudi vse drugo perilo za gospe in gospode po **jako nizki ceni** in **najfinejši izvršeno.** — Ušeske v pouk zamerejo vstopiti vsak dan.

Prvo učilišče za izdelovanje perila, Ljubljana, Elizabetna cesta 6.

Slikar MATEJ TRPIN Slikar

Ljubljana, Elizabetna cesta št. 3, v hiši gosp. Ivana Kregarja se priporoča prečistiti duhovščini, slav. društvom in častit. občinstvu za izdelovanje raznih

umetno-slikarskih izdelkov.

Altarne, portretne in pokrajinske slike, križeva pota, božji grobi, slike in načrte za društvene in cerkvene zastave, naprava

gledaliških odrov in dekoracij

za razne igralne predstave. Popravila in restavriranje starih olinatih slik itd. itd. Na razpolago so razni načrti in fotografije.

Cene primerne. Solidno delo.

Solidna dela, priznalna pisma na razpolago.

Grobne spomenike

različnih oblik, iz raznih trpežnih marmorjev, granita in sijenita **po konkurenčnih cenah** in

delavnice za umetna cerkvena kamnoseška dela

priporoča

Vincenc Čamernik,

preizkušeni in koncesijonirani kamnoseški mojster

Celje-Zavodna

pet minut od postaje, ob poti k romarski cerkvi sv. Jožefa.

Denarni promet 1. 1907 čez 64 milijonov kron.

Lastna glavica K 354.645.15.

Stanje vlog 30. jun. 1908 čez 14 milijonov kron.

2379 1 Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje.

Sedaj: Kongresni trg šte. 2, I. nadstr., od novembra 1908 naprej v lastnem domu, Miklošičeva cesta šte. 6 (za frančiškansko cerkvijo).

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po **4 1/2 %** brez kakave odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsake vloženih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. junija 1908: K 14.225.902.59. — Denarni promet v leta 1907: K 64.812.603.92.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 30. junija 1908.

Dr. Ivan Sušteršič, predsednik.

Odborniki:

Josip Štaka, stolni kanonik podpredsednik.

Anton Belce, posestnik, podjetnik in trg. v Št. Vidu n. Ljubljano. — Fran Povše, vodja, graščak, dež. odbornik, dež. in dež. poslanec itd. — Anton Kobl, posestnik in trgovec Breg p. B. — Karol Kauschegg, veleposrednik v Ljubljani. — Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. — Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zborn. v Ljubljani. — Frančišek Leskovic, hišni posestnik in blaginjak ljudske posojilnice. — Ivana Poljak ml., tovarnar. — Karol Poljak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. — Gregor Šilbar, vopnik na Rudniku.

Podružnica - v Spljetu -

- Delniška glavica - K 2.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po **4 1/2 %** Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst : po kulantnem kurzu. :

Podružnica - v Celovcu -

- Rezervni fond - K 200.000. -